

Tibetaneren

Et magasin fra HimalPartner

Nr. 5/2016 Årgang 78

Tema: Mental helse

HimalPartner
www.himalpartner.no

Kontonummer 3000 15 47107
SMS: NEPAL250 til 2160 (kr. 250)

HimalPartner (tidl. Tibetmisjonen), startet 19. november 1938, bygger på Bibelen og Den evangelisk lutherske bekjennelse. Formål: "Gjennom ord og tjeneste å bringe evangeliet til tibetane, nepalere og andre folk i Himalaya-regionen." Utsendingene er engasjert i administrasjon, helsearbeid, undervisning, jordbruk, kraftutbygging, samt distrikts- og industriutvikling. "Himal" betyr fjell på nepali og sanskrit-relaterte språk.

HIMALPARTNER:

Postadresse:
Postboks 6646,
St. Olavs Plass, 0129 Oslo
Besøksadresse:
Linstowsgate 3, 0166 Oslo
Telefon: 22 76 90 10
E-post: post@himalpartner.no
www.himalpartner.no
Organisasjonsnummer: 952555103
Bankgironummer: 3000 15 47107

HimalPartners Styre og Administrasjon:

Landsstyrets leder: Arne Kjell Raustøl
Administrasjon:
Heidi Westborg Steel, generalsekretær;
Terje Holmedahl, informasjonsleder;
Thomas Smørødal, økonomi- og administrasjonsleder (vikar); Silje Gunnlaug Yun Eng, prosjektrådgiver; Ingunn Røse Høybråten, ungdomsarbeider og administrasjonskonsulent og Peter Grubyi, prosjektkoordinator, og Bethel Margareta Hamrin, prosjektkoordinator (vikar).

Utsendinger

Nepal:Solveig Abelone Midtgarden
Kina:2 utsendinger

Tibetaneren:

Ansvarlig redaktør: Terje Holmedahl
Opplag: 2.900
Abonnementspris:Gratis
Forsidefoto: Mariann Aspenes Tepu
Grafisk design og trykk:Grøset

[miljømerke]

Redaksjonen avsluttet
11. oktober 2016

LEDER

Terje Holmedahl,
Redaktør

Bevar hjertet!

En gang i uka forvandles HimalPartners kontor til et treningsstudio i 7 minutter. Hele gjengen gjør sit-ups, push-ups, planker og splithopp. I gangen står Acta-ansatte og heier på oss. «Seven minutes workout» er et program som gjennomgår et ganske hardt treningsopplegg på 7 minutter.

Første gangen var under stabsdagene i fjor. Silje skulle ha åpningsandakt første dagen. Hun leste fra Ordsp. 4.23: «Bevar ditt hjerte framfor alt du bevarer, for livet går ut fra det.» Utleggelsen var; nå skal vi trene litt, dere!

For meg som hadde gått på søndagsskolen på femtitallet, var dette en overraskende vri på et svært kjent bibelord. Vi pleide å syng «Vær forsiktig lille barn hva du ser...» Det å bevare hjertet var utelukkende en åndelig øvelse, - å motstå fristelser og leve i lyset. Det var tankevekkende å bli minnet på at hjertet, - blodpumpa - , er det viktigste organet vi har å ta vare på, for livet utgår faktisk fra det!

Det er ingen motsetning i det å være

opptatt av mitt åndelige liv og det å ta vare på denne fine innretningen som banker og pumper hvert øyeblikk så lenge vi lever.

Jeg tenker det er enda et aspekt ved det å bevare sitt hjerte, forklart med Rom 12.1: «Derfor formaner jeg dere ved Guds barmhjertighet, søsken: Bær kroppen fram som et levende og hellig offer til glede for Gud. Det skal være deres åndelige gudstjeneste.»

Vi kan bli så opptatt av vårt indre åndelige liv at vi blir selvopptatte og glemmer at vi er her på jorda for å være et medmenneske. Og vi kan være så opptatt av å trene at vi blir selvopptatte og bare har øye for hva app'en sier oss vi har oppnådd i dag.

Vi er skapt til fellesskap med Gud og hverandre. Vi er ment for å tjene hverandre med de gaver og evner vi har fått. Da trenger vi et hjerte som er vel bevart, for livet utgår fra det

Terje Holmedahl
redaktør

VI TAKKER OG BER FOR...

- Vi ber for situasjonen i Nepal og for gjenoppbyggingsarbeidet vi vil bidra til i Dhading. Be at folk må få nytt mot og nytt håp.
- Vi takker og ber for Ellen og Carl Wahlström, som er antatt som nye utsendinger til Nepal og for videre rekruttering av nye utsendinger for HimalPartner.
- Vi ber for de nye medarbeiderne, Thomas Smørødal og Bethel Margareta Hamrin
- Vi ber for KVTC og for arbeidet med å endre tibetanernes tenkesett og at flere må bli i stand til å bygge seg en fremtid.
- Vi ber for arbeidet med mental helse og å skape varmere samfunn i Npal og tibetanske områder av Kina.
- Vi ber for EHN sitt arbeid for å gi barn en bedre skolehverdag og for de som er ansvarlig for prosjektet i Nepal.
- Vi ber for Joel Hafvenstein og hans medarbeidere i United Mission to Nepal, at de må lykkes med å gi folk i Nepal liv i overflod.
- Vi ber for Nikish Thapa sitt norgesbesøk i november.

Kjære leser

Eit innblikk i partnarens kvardag

Ein fin dag i slutten av september forlét vi trygge Katmandu og la i veg. Prosjekt-partner Education Horizon Nepal (EHN) skulle evaluerast. Då måtte me ut på ei reise. Monsunen har vore langdryg i år.

All nedbøren gjer at me dagleg les i avisene om jordskred og stengte vegar, folk som omkjem og om evakuering frå landsbyar.

Etter ein stopp i distriktshovudstaden Dhading Besi med møte og eit skulebesøk, bar det av garde nordover til ein landsby som heiter Madhi.

Skulen me vitja hadde store skader etter jordskjelvet og var ikkje tilrådeleg å bruke. Likevel kom vi inn i eit mørkt klasserom i kjellaren. Dette er ein landsby som ber preg av fattigdom. Ingen barn hadde reine uniformer, dei var skitne og enkelte hadde heller ikkje med niste heimanfrå. Samtidig er det ei oppleving å vere vitne til den glød og iver som prosjektet har gitt skulen. Vonleg kan det gi ringverknader til lokal-samfunnet.

Me opplevde samspelet mellom fasilitatoren og ungane svært godt. «Child friendly learning», kurset som fasilitatoren har gått, går ut på at ungane skal lære gjennom leik. Ein holistisk tankegang med fysisk, psykisk og sosialt fokus, lære og snakke om og å vise kjensler, lære seg godt samspel, bruke naturen til leik og læring og ikkje starte med lesing og skriving, slik den tradisjonelle førskulen i Nepal gjer.

For å drive dette prosjektet må partnarene våre relatere til mange instansar. Village Development Committee, School Management Committee, District Education Office, District Health Office, Child Welfare Office, Resource Persons og ein komité oppnemnd etter jordskjelvet for å ha oversikt over alle friviljuge organisasjonar i distriktet. Alle vil ha møte og alle vil ha jamlege rapportar. Dette kjem i tillegg til dei samarbeidspartnarane som ein «normalt» arbeider med. Alle har sine krav til prosjektet, oftare kvantitetskrav

enn kvalitetskrav. Dei vil ha fine statistikkar på papiret. Mange av krava let seg ikkje gjennomføre i praksis, då det er mange hindringar undervegs, som uframkommelege vegar, store avstandar, fråvær av nøkkelpersonar og mange festival- og offentlege fridagar gjennom året. Engasjement og respekt kan det vera så som så med på dei ulike kontora. Me erfarte i møte at nokon begynte å lese avis, prate om andre ting, tok imot gjester, nokon kom og gjekk, andre snakka i telefonen.

Dette er kvardagen for våre partnarar, eit hierarkisk samfunnssystem der dei som sit på toppen utøver si makt overfor dei som er lågare nede på rangstigen og kjem for å ha møter. Dette var tydeleg å merke.

Trass den krevjande arbeidssituasjonen dei har, står dei på i Educational Horizon Nepal. Dei har eit hjarta for arbeidet og gjer ein svært god jobb. Dei treng verkeleg oppmuntring og støtte og me må vise at me bryr oss. Prosjektet «Ein betre skulekvardag» er viktig!

Solveig Abelone Midtgarden
Landdirektør, Nepal

INNHold

MENTAL HELSE

- 5 | Moderne slaveri
- 9 | Å tåle
- 13 | Et nytt liv for Rama
- 16 | Regnet hindrar byggestart
- 18 | Vil skapa endring

NEPAL

- 4 | Tilspissa for dei kristne i Nepal
- 10 | Teamarbeiderne Ellen og Calle
- 12 | Gjenreisningen haster!
- 20 | Gjenreis Nepal!

TIBET/KINA

- 8 | Å endre folks tenkesett

NORGE

- 6 | Elsker å arbeide med hendene
- 7 | Bethel – ny prosjekt-koodinator

FORSKJELLIG

- 2 | Leder
- 3 | Kjære leser
- 16 | Livslyrikk
- 14 | Panorama
- 14 | Generalsekretæren har ordet
- 19 | Til ettertanke
- 19 | På blokka

Tilspissa for dei kristne

Nepal: Ein les i avisene om situasjonar kristne kjem oppi, høyrer rykte om episodar. Folk ein møter seier litt forskjellig om korleis dei kristne i Nepal har det. Landkoordinator Solveig Abelone Midtgarden ville finne ut meir.

TEKST: SOLVEIG ABELONE MIDTGARDEN, (ILLUSTRASJONSFOTO: TERJE HOLMEDAHL)

Pitamber Neupane (bildet) har teologisk utdanning og leiar lærarutdanningsavdelinga på Early Childhood Education Center (ECEC). Han fortel at det er strøymingar i folket, spesielt blant nokon høgt oppe i systemet, som er radikale og som ynskjer ein rein hindu-stat. Dei er under påverknad frå India og vert drivne av ei frykt for at det skal bli for mange kristne i landet. Dei er redde for at talet på dei som konverterar til kristendom skal auka.

Skuldingar om «kjøp» av kristne

– Somme meiner at pengar frå Vesten blir brukte som eit middel for å få fattige til å bli kristne, seier Pitamber. I samband med hjelp frå Vesten etter jordskjelvet, til dømes, blei det i nokre tilfelle funne biblar. Det blei reagert på dette. Sentrale styresmakter skreiv eit brev til distriktskontora for ei tid sidan og til dei som driv med sosialt arbeid, at dei ikkje skulle samarbeide med dei som er kristne, heller ikkje støtte dei med pengar. Det er ikkje lov til å gjere det.

Trass politiaksjonar veks kyrkja

Det var med bakgrunn i dette brevet at det blei aksjonert før sommaren og fire kristne lærarar blei fengsla i Cherikot distriktet, skulda for å bryte lova. Dei vart frifunne i retten. Det har vore ei mengd sakar i distrikta etterpå, der lokale styresmakter sjekkar skular og barneheimar. Dei aksjonerer om dei finn biblar. Ein del kyrkjer har og hatt besøk av politi. Politiet kjem og observerer kva kyrkjene driv med og kva aktivitetar dei har.

Men Pitamber seier at dette ikkje skrem-

mer dei kristne frå å halde fram si normale verksemd.

– I den siste tida er det blitt fleire kristne i landet og kyrkjene veks.

Vis varsemd

Ei anna sak er at det er vanskelegare å få arbeidsvisum til Nepal no. Ein kristen organisasjon, ANE, fekk ikkje fornye sine visa. Pitamber trur at situasjonen tilspissar seg for dei kristne framover, men at dette i hovudsak berre gjer dei kristne sterkare og fellesskapa blir styrkte. Situasjonen kan gjere at ein del som har vorte kristne med von om å få noko slags fordeler, fell frå og at ein på lang sikt får ei «reinare» kyrkje. Pitamber meiner at ein i dei ulike organisasjonane må vere varsam med å fronte at ein er kristen, men vise til det arbeidet ein gjer, om det kjem kontrollar.

Be for dei kristne i Nepal

Ingen av HimalPartners samarbeidsorganisasjonar gjer noko som kan komme i konflikt med desse lovane, men det er grunn til å be for våre medkristne i Nepal framover.

Moderne slaveri

En sann historie fra 2016 skrevet for Tibetaneren om moderne slaveri. For å beskytte denne personen er navn og mange detaljer forandret. Også forfatteren er anonym.

Anju vokste opp i fjellene vest i Himailaya. Hun hadde en eldre søster og fire yngre søsken. Hele familien arbeidet på veien. De hadde en grønnsak-hage ved skuret de bodde i. Skolegang fikk bare den eldste søsteren. Hun giftet seg tidlig, fikk sin egen familie og flyttet til nabolandsbyen. Familien var fromme hinduer.

Mor, veiarbeider og bonde

Da Anju var 17 år, ble faren syk. Han lå i lang tid på gulvet i hytta og hostet blod. Familien hadde ikke råd til sykehus eller medisiner. Faren døde. Kampen for å klare seg ble enda hardere. Moren var mor, veiarbeider og bonde. Og tenårings Anju arbeidet sent og tidlig.

Småsøsknene ble borte

Landsbyene ble hjemsoekt av islamistiske geriljagrupper. Folk ble fratatt det de hadde av mat, klær og penger. Noen protesterte – og ble drept. En dag bar Anju's mor en stor kurv på ryggen til markedspllassen, grønnsaker som skulle selges. På veien ble hun angrepet av geriljaen, frarøvet det hun hadde, voldtatt og drept. Hjemme visste ikke Anju og de andre barna hva de skulle gjøre. Geriljaen kom og jaget dem hjemmefra og satte fyr på landsbyen. Barna tok seg til nærmeste by. Der fikk de bo i et skur som var så lite at de måtte sove på skift. Anju fikk jobb i en fabrikk. Hun prøvde å få småsøsknene inn på en skole.

Det var umulig uten 'smøring.' Og etter hvert forsvant barna mens Anju var på jobb. De ble trolig slaver i sexindustrien eller barnesoldater, slik mange andre var. Anju brukte all sin fritid på å lete etter dem. De var og ble borte. Derimot dukket storesøster og hennes mann opp. De forlangte penger av Anju og kjefte på henne fordi hun ikke hadde passet på moren og søsknene.

Sviktet familien

Søsteren og svogeren hadde med seg en eldre mann en gang de kom hjem til henne. De sa at Anju skulle gifte seg med ham og flytte til en større by. Anju ba om å få tenke seg om. De ble rasende og slo henne. Anju hadde sviktet familien, sa de. Det minste hun kunne gjøre, var å gifte seg med den familien pekte ut. Mens hun ryddet huset etter at de hadde spist, drakk gjestene seg fulle. Anju hørte dem hviske om hva de kunne tjene på å selge henne til prositusjon i Afrika. Da de hadde sovnet, flyktet Anju opp i åsene bak byen. Hun stod på kanten av et stup og var klar til å hoppe. Foreldrene var døde, søsknene var borte – og de eneste slektningene som var igjen, ville henne vondt.

Måneder i skjul

Anju hoppet ikke. Hun var tilbake på jobb neste dag. Men om kvelden truet de henne igjen. Og igjen drakk de seg fulle. Da de hadde sovnet, tok Anju det lille hun hadde

av sparepenger, og ID-kortet, og snek seg ut. Alle eiendeler lot hun ligge igjen, for å vekke minst mulig mistanke.

Hun tilbrakte natten i kjelleren på fabrikk der hun arbeidet. Om morgenen oppsøkte hun lederen på fabrikk. Han og kona hans var gode mennesker. I flere måneder bodde hun hos dem. Hun forlot aldri huset. Det ryktes at søsteren og svogeren lette etter henne. Anju lengtet seg langt bort. Og en dag kom fabrikklederen hjem med et visum til et naboland.

Mot vest

Anju forlot huset en kveld – og gikk mot vest. Hun gjemte seg om dagen – og sov. Og gikk om natten, over fjell og øde strekninger, rundt byer og over elver. Etter hvert møtte hun mange som også gikk, tusener som flyktet vestover. De gikk i mange uker. Anju skadet foten og måtte ha hjelp til å bevege seg. De hun reiste sammen med, ga henne mat og klær og hjalp henne ombord i båter og busser. En overfylt båt kantret på sjøen mellom Asia og Europa. Til tross for at hun ikke kunne svømme, var Anju blant de få som ble reddet. Anju fulgte med flyktningsstrømmen uten å vite hvor hun skulle.

Mangler tilhørighet

Anju frykter Gud. Hun spør Ham hvorfor Han har tatt henne til et fremmed land der hun ikke er velkommen. Og hun lever i stadig redsel for at slektningene hennes skal spore henne opp. Anju har vært slave under fattigdommen. Hun unnslett så vidt prostitusjonens slaveri. Hun har kjent flyktningsstrømmens prøvelser på kropp og sinn. Hun plages hele tiden av frykt og bekymring. Hun mangler tilhørighet. Moderne slaveri.

Elsker å jobbe med hendene

Hjemme er en tilstand og en følelse av takknemlighet, sier Thomas Smørdal (36), som har røtter over store deler av Afrika og Norge. Han er ansatt som prosjektkoordinator i HimalPartner, men er første året vikar som økonomi- og administrasjonsleder, mens Lene har permisjon.

TEKST: TERJE HOLMEDAHL

– Hvem er Thomas?

– Født i 1980 i Etiopia. Min mor, Hanne Smørdal er misjonslege fra Arendal og min far er Bulti Aleku Aga, en etiopisk lærer og kirkeleder med bart. Vi bodde de første årene i Aira hvor mamma jobbet på sykehuset. Jeg vokste opp med både tyske og etiopiske venner. Siden flyttet vi til hovedstaden Addis Abeba hvor Bulti ble fungerende generalsekretær for Mekane Yesus-kirken mens generalsekretæren var i fengsel. Vinteren 1985 blir Bulti skutt og drept på kirkekontoret i Addis. Han blir begravet samme dag. Og vi flytter hjem til Arendal året etter.

Et nytt liv i Norge

– Et nytt liv tar til i Norge. Jeg begynner på skole og får venner, men så skjer det ting... På NMS sin generalforsamling sommeren 1987 møter mamma min nåværende far, Magne Smørdal, misjonær for misjonsselskapet i Madagaskar. Han hadde mistet sin kone i en bilulykke på Madagaskar og flyttet hjem til Norge med sine tre barn. Hanne og Magne finner tonen, gifter seg, - og så er vi syv. Storfamilien flytter til Randaberg og blir der til 1995 før jeg og min lillebror Jacob blir med mamma og pappa til Madagaskar. Jeg hadde et fantastisk år på skolen der før jeg dro hjem til Norge for å begynne

på Kvitsund i 1996. På Kvitsund treffer jeg Nina som siden blir kone og mor til 2 gutter, Oliver på 5 og Julian på 8. I november kommer nummer tre. Da blir vi fem. Nå bor vi i et gammelt hus i Holmestrand med gjerde og garasje og har ingen planer om å reise noe sted, ...for nå.

– Hvor er hjemme for deg?

– En ting som har preget meg som person mer enn noe annet er at jeg, midt i rotløsheten, har lært meg verdien av å føle seg hjemme der jeg er. Hjemme er ikke et geografisk sted, men heller en tilstand, en følelse av takknemlighet, en fin opplevelse, et rart måltid eller en spennende samtale.

Kina

– Før du kom til HimalPartner var du i Kina?

– Ja vi var utsendinger for Misjonsalliansen i Kina og bodde i Kunming, hovedstaden i Yunnan provins helt sørvest i Kina. Der hadde jeg det daglige ansvaret for Misjonsalliansens kontor, fire lokalt ansatte og prosjektarbeidet i fire forskjellige provinser. Vi arbeidet sammen med Det kinesiske handikapforbundet i Beijing og den kinesiske Tre-Selv kirken i Kunming. Vi fikk brynt oss på språk, mat og kultur og sitter igjen med mange gode erfaringer og opplevelser. For meg var oppholdet en fire år lang lærings-

kurve og vet nå mer om hva jeg ikke kan enn det jeg faktisk har lært. Kina er enormt på alle plan. Selv om den økonomiske veksten har gått i riktig retning, er lidelsene store blant de gruppene som ikke har fått ta del i utviklingen. Personer, spesielt barn, med nedsatt funksjonsevne er blant disse.

Bistandsinteressert ingeniør

– Hvorfor vil du jobbe i HimalPartner?

– Høsten 2015 ble jeg spurt om å lede en organisasjonsgjennomgang av en av HimalPartner sine partnere i Xining. Der fikk jeg bli bedre kjent med Randal fra Thailand og møte Silje og Heidi fra Norge. Gjennom dette arbeidet ble jeg også kjent med HimalPartner, organisasjonens måte å jobbe på, historien, verdiene og fokusområdene. Som bistandsinteressert ingeniør er det klart at jeg følte meg hjemme i HimalPartner.

– Du har bakgrunn fra storindustrien, Aker Solutions, i Kina jobbet du med utviklingsprosjekter, - nå er du vikar som økonomi- og administrasjonsleder, men er fast ansatt i en prosjektkoordinatorstilling. Du er allsidig

– Selv om jeg har hatt forskjellige typer stillinger har økonomi og prosjektstyring vært et av de verktøyene jeg har brukt mest, enten det har vært til industriarbeid eller lokalsamfunnsutvikling i Kina.

Hva koster det? Ingenting.

– Når du skal slappe av og nyte dagen, er råttne gulvplanker og malingsslitte vegger drømmen. «Nyhuset» i Holmestrand gir deg mye glede?

– For meg er det nesten en eksistensiell glede å jobbe med hendene, bli skitten og sliten. Enten det er å fikse bilen, jobbe i hagen eller å pusse opp huset, så er jeg overbevist om at fysisk arbeid er godt for kropp, sjel og ikke minst mental helse. Det minner meg på at jeg må kjøpe en pose sement på vei hjem i dag...

– Hva betyr misjon for deg?

– Jeg tok et bevisst valg om å leve mitt liv som en kristen som 18 år etter å ha hørt en tale på det lokale bedehuset i Randaberg. Taleren la frem følgende regnestykke:

Hva vinner jeg på ikke å tro? Ingenting. Hva koster det? Ingenting. Hva vinner jeg på å tro? Mulighet for evig liv i himmelen og et godt liv på jorden. Hva koster det? Ingenting.

Selv om det var et enkelt valg har det hatt stor betydning for livet mitt og er i stor grad grunnen til at jeg er den jeg er i dag. Det synes jeg det er verdt å fortelle om og jeg unner alle den samme muligheten til å velge.

Bethel Hamrin – ny prosjektkoordinator

Allsidig amerikaner med erfaring fra India, Zambia, Mexico og Haiti skal jobbe med HimalPartners prosjekter det kommende året.

TEKST: TERJE HOLMEDAHL

Bethel Margareta Hamrin (28) arbeider på hovedkontoret i et vikariat som prosjektkoordinator. Hun er født i San Diego, California og er nr. tre i søskenflokk på fem. Hun har en bachelor i statsvitenskap fra et universitet i Los Angeles, der hun også har tatt mastegrad i «urbant lederskap». Hun møtte sitt livs kjærlighet, norske Magnus, da hun var på et studentutvekslingsprogram i Sør-Afrika.

Sann kristen misjon

– Jeg er veldig glad for å jobbe i HimalPartner, da jeg setter organisasjonens arbeid og verdier høyt, så vel som deres lange historie med bærekraftig utvikling i Nepal og Tibet. Organisasjonen omfavner og uttrykker det jeg selv forstår med sann kristen misjon.

Slumbeboeres rettigheter

Bethel var på ferie i Nepal i 2012, mens hun bodde i India. I rundt to år bodde hun nemlig i Delhi og arbeidet med feltarbeid og forskning for universitetsgraden sin. Der var hun knyttet til mange forskjellige lokale organisasjoner, blant andre Human Rights Law Network (HRLN).

– Som feltmedarbeider for HRLN var jeg involvert i arbeidet for befolkningen i Delhis største slumbosetting og kjempet sammen med dem for deres rettigheter. Jeg skrev blant annet brev til Høyesterett og dokumenterte ulovligheter som politivold og utkastelser uten varsel.

I denne sammenhengen intervjuet jeg folk i samfunnet som var satt på gaten eller var redd for å bli det.

Jordbruk – utdanning - helse

Hun har brukt flere av skoleferiene og somrene til å arbeide for ulike frivillige organisasjoner.

I 2006 var hun med og etablerte skoler og underviste i bærekraftig jordbrukspraksis i Zambia. Året etter var hun i Mexico, i Cuernavaca, der hun sammen med lokale myndigheter arbeidet for å få plass et utdanningsprogram for barn fra risikoutsatte familier.

– I 2008 var jeg i Sør-Afrika og jobbet på et mottakssenter for kvinner utsatt for vold i hjemmet og i 2010 på Haiti som helseassistent på en koleraklinikk i Port au Prince og som medhjelper på et barnehjem der.

Fra kvekerne til HimalPartner

I 2014 giftet Bethel seg i USA med Magnus og de flyttet til Lillestrøm.

– Før jeg begynte i HimalPartner, var jeg ansatt som webanalytiker i Global Nord-Sør-Portalen og som prosjektkonsulent for Kvekerhjelpen.

Nå skal hun jobbe tett med Silje i prosjektavdelingen og gleder seg til å få bruke sine kunnskaper og erfaringer i en setting der folk setter respekt høyt og jobber sammen som team, i likeverdighet med de nasjonale partnerne i Himalaya.

Å forandre folks tankesett

Xue Lian, en tibetansk kvinne i slutten av trettiårene, er opptatt av at tibetanere skal gjenoppdage tibetansk kultur og tradisjoner og se verdien i ressursene som er tilgjengelig.

TEKST: KVTC/ RANDAL FRIVOLD OG TERJE HOLMEDAHL
FOTO: JIM LINDQUIST

Det vil si, - hun er han-kineser, men er gift med en tibetaner og identifiserer seg veldig med tibetansk kultur og væremåte. Dette er uvanlig, men avspeiler noe av hennes hjerte for alt tibetansk.

I fem år har hun arbeidet i Kunpen Vocational Training Centre (KVTC), først som volontør, parallelt med arbeid for en stiftelse som etablerte landsbyskoler. Fra 2013 har hun vært i en lønnet stilling. Hun hadde jobbet i distriktshovedstaden Yushu tidligere en periode, men det var først etter det kraftige jordskjelvet i 2010 familien lot henne få følge sitt sterke ønske om å gjøre noe for de underprivilegerede i byen.

Hjelp til å hjelpe seg selv

– Det tok litt tid før jeg forsto konseptet, smiler hun, men nå er jeg svært begeistret over å hjelpe folk til å hjelpe

seg selv. Det er visjonen. Etter jordskjelvet var det mange organisasjoner som gav folk ting de trengte, mens KVTC var opptatt av å bygge folks kapasitet og evne til å stå på egne bein. Det å endre tankesettet til folk er nøkkelen til god utvikling.

Nøye utvelgelse

– På den tibetanske høysletta er jordsmonnet dårlig og det å plukke den ettertraktede larvesoppen som brukes i medisin er en ustabil inntektskilde, som dessuten vil ta slutt en dag. Derfor startet vi i 2014 med å holde kurs og lære folk der brodering og strikking.

– Vi var nøye i utvelgelsen av kandidater, forteller Lian. Når vi skal finne kandidater for opplæringen, må vi finne fram til folk som vi både har tro på og som har ledig tid. Vi må finne ut av familiesituasjonen deres og underveis følger vi med på progresjon og spør dem hvordan de selv opplever det går.

Mange av dem er uten formell utdanning, men har erfaringer som gjør at de med forskjellig bakgrunn kan lære av hverandre.

– En utfordring når vi samler en ny

gruppe, er at de som har fått liknende kurs fra myndighetene, spør hvilke økonomiske fordeler de får under kurset og etter kurset. Det å endre denne tenkemåten er noe av det viktigste vi gjør.

Økt forståelse for lokale ressurser

De vil også gi tibetanerne økt forståelse av verdien i ressursene de omgir seg med på høysletta, - som vakker natur og frisk luft og for ikke å glemme storfeet, jak.

– Jak er en viktig ressurs for nomadene, – faktisk den største. Jak gir brensel, ull, smør, melk og ost. Folk trenger å se på denne ressursen som noe de må utnytte til fulle, både i egen husholdning og som inntektskilde. Dette er en del av den rotekte tibetanske kulturen. Det å lære opp nomadene i å ta bedre vare på matvarene og å lære seg nye måter å utnytte ulla på, er viktig. De pleide å bruke ulla til å lage telt, men det er det ikke marked for. Klær derimot! Derfor har KVTC inngått partnerskap med CYAK, en bedrift som markedsfører og selger produkter av tibetansk håndverks-tradisjon.

Å tåle

Hvor mye tåler vi mennesker? Tankene går til mennesker i Nepal som etter et og et halvt år fortsatt ikke har hus. De har tålt vinter og nå den verste monsunperiode i manns minne. Det pøser og pøser – og vinteren er der snart igjen.

TEKST: HEIDI WESTBORG STEEL – FOTO: JIM LINDQUIST

Hvor mye tåler vi mennesker? Jeg tåler mye av én form for stress, men mindre av andre. Andre har det motsatt. Det som er sikkert er at vi nordmenn er omsluttet av komfort. Tåler vi mindre av den grunn? Legen Jørgen Skavlan synes å mene det og er kritisk til hvor lett vi ber om sykemelding. Vi skal passe oss for å dømmes, men av og til kan man lure.

Motstandsdyktighet

Psykologien har et fancy ord om det å tåle. De kaller det «resilience»; motstandsdyktighet. Jeg er bare hobby-psykolog og skulle gjerne visst mer; men jeg liker tanken. Motstandsdyktigheten min er relativ. Noen ganger har jeg vært truffet av sårbarhet/lidelse så det synger, mens andre ganger streifer bare noe som er nesten like ille forbi.

Nepalere i fjellene har en motstandsdyktighet jeg ikke forstår – boende dagsmarsjer unna sivilisasjon opplevde de det de trodde var verdens ende og får knapt hjelp på år. Jeg lurte veldig på hvordan de klarer det – i praksis.

Tåler de alt?

Lenge har vi forvekslet denne for oss umenneskelige utholdenheten med at det betyr at de tåler alt. At deres nærhet til natur og familiestrukturer gjør dem motstandsdyktige for alt av mentale problemer. Nå begynner vi å forstå at det er mer kompleks enn som så. Motstandsdyktigheten deres er ikke mer absolutt enn for oss i Norge. Det sier ikke så rent lite om hvordan de har det inni seg, når den primære dødsårsak blant kvinner i reproduktiv alder i Nepal er selvmord.

Gjenoppbygging gir nytt håp

Så sitter vi her i vår lille boble i nord. Av og til sprekker den og vi orker å ta lidelsen inn over oss. Vi blir minnet om Arnulf Øverlands ord: «Du skal ikke tåle så inderlig vel den urett som ikke rammer deg selv». For oss i HimalPartner og for alle med hjerte for Nepal har det vært smertefullt å se på hvordan politikere igjen og igjen kveler spirer til håp. Men nå endelig har vi håp igjen! Nå skal vi få være med på gjenop-

pbygging i Dhading – i det området vi fikk være med på umiddelbar nødhjelp rett etter jordskjelvet.

Håp og tro

Håp og tro er for meg viktige momenter for å sikre motstandsdyktighet. Håp fordi det gir en løsningsorientert retning ut av det tøffe. Tro fordi jeg i bønn kan løfte mine bekymringer over til en Gud jeg vet er der selv om det jeg ikke forstår alt.

Heidi er fast skribent i dagsavisen Dagen. Dette sto på trykk den 23. september 2016.

Teamarbeiderne Ellen og Calle

– Vi drar til Nepal for å jobbe side om side med nasjonale kolleger for å skape noe som skal være holdbart i Nepal, sier Ellen og Calle Wahlström. Det er et land med store behov og vi tror at vi med våre erfaringer kan være med og hjelpe.

Ellen (34) og Carl Anton - Calle (35) Wahlström, bosatt i Gøteborg, er antatt som utsendinger for HimalPartner til Nepal. Foreløpig er det uklart når de kan reise ut og hvilke prosjekter de vil bli tilknyttet. Men vi ønsket å bli litt mer kjent med dem.

Ellen, vokst opp på Valderøya, er utdannet ergoterapeut. Calle med oppvekst i Sverige, Thailand og Nepal er geofysiker og geolog.

Mitt livs opplevelse

Ellens møte med Nepal var i 2001, da hun som student på Gå ut Senteret, Normisjons bibelskole i Hurdal hadde sin praksis på «Håpets senter», dagsenteret for funksjonshemmede barn i Kathmandu.

– Det ble mitt livs opplevelse på flere måter, sier hun. Jeg elsket å bo der, elsket menneskene, atmosfæren, maten, naturen. Og da tiden kom for å velge utdanning, valgte jeg et yrke som jeg håpet kunne bli nyttig om jeg en gang skulle få reise tilbake

å jobbe i Nepal. Jeg ble ergoterapeut og har jobbet som dette i flere år i Gøteborg.

Hun også engasjert i arbeid med flyktninger og var en periode ansatt som integreringskoordinator i menigheten de tilhører. Nå jobber hun på et hjem for mindreårige asylsøkere, med 18 ungdommer mellom 15 og 18 år.

– De kommer fra forskjellige krigs- og katastroferammede land i verden og min oppgave er å bistå dem i kampen for å bygge seg et liv i Sverige. Det kan være en nyttig erfaring å måtte se sin egen kultur fra utsiden iblant, sier Ellen.

– For meg er det viktig å være i sammenheng der jeg får komme nær mennesker, å dele glede og sorg og lære av hverandre. Mitt liv får mening når jeg lever slik jeg tror Jesus vil og får være hans hender og føtter. Det er slik jeg tror at andre mennesker kan lære å kjenne Jesus.

Forsker på isbreer og klimaforandringer

Calle forteller om en oppvekst på landsby-

gda i Sverige i en familie og forsamling der misjon var viktig.

– Mine foreldre var i en kort periode internatforeldre og lærere på Den svenske skolen i Hua Hin i Thailand. Der gikk jeg mitt første år på skolen. Etter ti år i Sverige, flyttet foreldrene mine til Nepal for å jobbe med United Mission to Nepal (UMN). Senere ble han ettåring på Den norske skolen i Kathmandu.

– Nepal satte seg dypt, og etter året i Nepal vokste lengselen etter å komme tilbake dit.

Calle har mangfoldige interesser og studerte litt forskjellig, blant annet lingvistikk og teologi før han ved en tilfeldighet, som han sier, tok et kurs i geologi og falt for faget. Han fortsatte med en master i glasiologi ved Stockholms universitet. Hele tiden har tanken på muligheten for å kunne jobbe i Nepal, vært der.

Han har jobbet mye med forskning på isbreer og klimaforandringer både i Sverige og Norge og arbeider nå i et konsulentfirma som geofysiker. Mye kan være nyttig med

tanke på et liv i Nepal. Han kartlegger og måler jordforhold, leter etter nye drikkevannskilder, besiktiger brofundament eller undersøker hvor dypt leiren går før en tunnel skal bygges.

Kalt til å følge Jesus

Helt siden de begge var i Nepal for femten år siden har de fulgt med på HimalPartners arbeid.

– Det at det finnes så mye historie og erfaring fra Himalaya, er en enorm styrke for HimalPartner, sier de. Vi tror at vi som kristne er kalt til å følge Jesus, at vi i ord og handling skal dele det vi har fått, og vi tror Gud vil at vi skal videreføre den tradisjon som HimalPartner står i i Nepal.

For Ellen og Calle er det å være ute i naturen en måte å få avbrekk i hverdagen på, en plass å ha det gøy og å hente energi. Å være ute gir muligheter for å se ting i perspektiv, og er for oss også et sted der vi ber og takker Gud for alt han gir oss.

Vil ta i et tak

– Foreløpig er det mye uklart mht oppgaver etc. i Nepal, men hva ser dere for dere?

– Vi har begge utdanning og yrker der teori og praksis går hånd i hånd. Vi er vant til å løse problemer og planlegge neste skritt framover. Vi har stor fleksibilitet og kjenner oss hjemme i sammenhenger som

ikke er typiske skandinaviske. Vi er begge klare for å ta i et tak der det er behov, men er samtidig klar over at vi ikke skal til Nepal for å ta over noens oppgaver. Vi kommer til Nepal for å jobbe side om side med nasjonale kolleger for å skape noe som skal være holdbart i Nepal. Det er et land med store behov og vi tror at vi med våre erfaringer kan være med og hjelpe.

Som geolog/geofysiker jobber Calle med å samle informasjon om jordforhold, om tilgangen på vann, samt kartlegge og overvåke risiko-områder. Da er veien kort til å anvende dette for å lære bort hvordan man går til verks for å minimere problemer og risiko.

– Som ergoterapeut vil jeg kunne jobbe med ting som fysiske funksjonshinder, hjelpemiddel og rehabilitering, sier Ellen, som også er helt åpen for å bidra på andre områder der hennes erfaring kan komme til nytte.

– Jeg liker å se forbi fysiske barrierer og tenke mer rundt sosial og kulturell problematikk. Holdninger, sosial og økonomisk status kan like gjerne være de hinder som mennesker må overkomme for å kunne skape seg et fullverdig liv.

Styrken i et team

Selv om det er lenge siden de bodde i Nepal, husker begge fremdeles endel nepali

og vet litt om hva det vil si å leve der. Det er nok en styrke å ikke begynne «på bar bakke».

– Vi har også fortsatt å følge Nepal som land, den politiske utviklingen og arbeidet som gjøres av forskjellige organisasjoner der. Alt dette tror vi kommer til å hjelpe oss å tilpasse oss Nepal.

De er opptatt av styrken i å reiser ut som et team og være del av et team.

– Jeg har vært med på situasjoner der alt har gått galt, forteller Calle. En planlagt forskningsekspedisjon på Svalbard ble en tur utover det vanlige da det ble orkan istedenfor varslet lett bris. Hva gjør du når været har gjort at ingen har fått sove på minst ett døgn, når løse gjenstander som båt og generator, bensindunker og annet blåser bort? Ni av elleve telt hadde blåst i stykker. Nødkontakten vår i andre enden av satellittelefonen formidlet at ingen var villige til å evakuere oss på grunn av været. Da var det godt å ikke være alene men ha et team rundt seg, et team der oppgaver kunne deles ut og kaos snus til kontroll.

Vi er et team, vi har et team rundt oss i HimalPartner og vi har et team på plass, UMN og andre partnere. Å være i team gjør det hele enklere, men også bedre, fordi teamet gjør det mulig å ha noen å ta viktige avgjørelser sammen med.

Gjenreisingen haster

– HimalPartners kampanje “Gjenreis Nepal!” er veldig viktig, sier Joel Hafvenstein. Byggearbeidet starter så snart monsunen regner. Nå haster det å komme i gang!

TEKST: TERJE HOLMEDAHL

Joel Hafvenstein er ny generalsekretær i United Mission to Nepal (UMN) og besøkte Norge under sin rundreise i Europa. I en e-post etter at han kom tilbake til Nepal, forteller han at monsunen varer fortsatt. Dette er uvanlig og skaper store problemer.

– I Nordre deler av Dhading distrikt, der HimalPartner og UMN skal bygge opp igjen skoler, ble mer enn 80 % av alle bygninger ødelagt i jordskjelvene i 2015, sier Joel.

UMN har arbeidet intenst med å bistå i reparasjon etter ødeleggelsene. Seks bruer som var ødelagt har blitt åpnet for trafikk igjen, mange små kraftstasjoner er blitt reparert og bilveier er blitt gjenåpnet. Infrastrukturen på landsbygda er så viktig.

Sammensatte behov

I etterkant av fjorårets tragedier har folk sammensatte behov. Mange er fortsatt traumatisert og strever psykisk. Fortsatt bor en god del familier i midlertidige skur og er uten inntekt. Barna får ikke skolegang fordi skolene er ødelagt. Og når presset er stort og folk har det vanskelig, kommer kon-

flikter lett til overflaten. Diskriminering, stigmatisering og urettferdighet flourer.

UMN har en helhetlig tilnærming i alle sine aktiviteter, understreker generalsekretæren, også i nødhjelp og rehabiliteringsarbeid. Det er en kompleksitet av faktorer som påvirker folks livssituasjon. Derfor må vi tilstrebe å møte de behovene folk selv sier er viktig for dem, – ikke bare gjøre det vi selv tror de trenger. Bare på den måten kan de oppnå “fullness of life”, som er UMN’s målsetting. Vi kan oversette det med «Liv i overflod».

Opplæring av murere

– Det å bygge opp igjen folks hjem blir av mange pekt på som det som haster mest nå, halvannet år etter jordskjelvkatastrofen. Men siden vi vil holde fast på våre prioriteter av de fattigste, gir ikke myndighetene oss lov til å arbeide med dette, sier Joel. Det er noe myndighetene selv vil kontrollere. Likevel har vi fått være med og lære opp 513 murere i å bygge jordskjelvsikre hus. Og vi har kommet i gang med å bygge skoler. Nærmere 2.000 barn og ungdom har så langt startet skoleåret

i nye skolelokaler. Nå er målet å bygge så mange skoler vi bare kan i perioden fra regnet gir seg og fram til snøen kommer. Det haster!

Tar lærdom av erfaringer

– Vi er opptatt av å sette inn tiltak som reduserer folks nød. Samtidig vil vi lære av erfaringene og gjøre nødvendige forandringer både i egne måter å jobbe på og å bidra til forandringer som gjør samfunnet og enkeltpersoner bedre forberedt på nye katastrofer, sier Joel Hafvenstein.

“Gjenreis Nepal” haster!

HimalPartners kampanje “Gjenreis Nepal!” er veldig viktig. Noe byggematerialer er innkjøpt og lagret trygt så nær området som mulig, mens sand, grus og murstein blir gjort tilgjengelig når det trengs. Men regnet fortsetter og veiene til Nord-Dhading er utrygge. Det var nettopp en forferdelig bussulykke på veien. Mange av dem som omkom hadde vært og hentet kompensasjonen på RS 50.000 som myndighetene har lovet til gjenoppbygging av egne boliger.

Et nytt liv for Rama

Nepal: 16 år gamle Rama mistet sin far i jordskjelvet. Hun gikk inn i dyp depresjon noen dager etter hendelsen. Hun fikk til slutt hjelp av en veileder som forsto og kunne hjelpe henne. Søsteren sier om denne hjelpen at det ble det til nytt liv for Rama.

TEKST: ELISHA SHRESTHA OG DOROTHEA VESTØL, ILLUSTRASJONSFOTO: MARIANN ASPENES TEPU

De kraftige jordskjelvene som rammet Nepal i 2015, drepte mer enn 8.800 mennesker og ødela mer enn hundre tusen hjem. Mange av de overlevende ble svært utsatt for mentale helseproblemer. Smerten ved å være vitne til at verden snus opp-ned på et øyeblikk og ikke kunne gjøre noe med det, er noe av det de overlevende må leve videre med. Mange sliter med alvorlige psykiske ettervirkninger med sterk frykt og lammende bekymring. De klarer ikke lenger de daglige rutinene og sliter med følelser som ensomhet, hjelpeløshet og håpløshet.

Rama ble dypt deprimert

16 år gamle Rama mistet sin far i jordskjelvet. Hun gikk inn i dyp depresjon noen dager etter hendelsen. Hun klarte ikke å spise og ikke å snakke med noen. Etter at søsteren Ramita kom i kontakt med et veiledningscenter som drives av Centre of Mental Health and Counselling (CMC-Nepal), fikk Rama flere samtaler med en veileder som forsto hva som hadde skjedd og kunne hjelpe henne til å leve med det hun hadde opplevd.

I følge Ramita er ikke CMC-Nepal kun

en organisasjon, men en «engel» som forstår og kan gjøre noe med problemene.

– For meg og søsteren min ble det til nytt liv. Vi vandret rundt for å søke hjelp for min søster, uten å lykkes. Søsteren min hadde ikke blitt frisk hvis vi ikke hadde møtt CMC’s ansatte.

CMC-Nepal får anerkjennelse

CMC-Nepal’s prosjekt ble til som respons på et akutt behov for psykososial støtte for overlevende fra jordskjelvene. Dr. Upadhyaya (bildet) forteller at prosjektet har lyktes med å skape forståelse for viktigheten av psykososial veiledning og mental helse etter katastrofesituasjoner. Han sier videre at CMC-Nepal nå er kjent av myndighetene og ikke-statlige organisasjoner for god kvalitet når det gjelder arbeidet med mental helse og psykososial støtte og veiledning. 47 personer behandles fortsatt medikamentelt og med støttesamtaler de neste seks månedene, opplyser Upadhyaya.

Psykososial veiledning og støtte

CMC-Nepal er en nasjonal organisasjon etablert i 2003 for å videreføre et arbeid innen mental helse startet av United Mission to Nepal (UMN). CMC-Nepal vektlegger utvikling av ressurser innen psykososial veiledning og støtte. Etter jordskjelvkatastrofen har CMC-Nepal samarbeidet med og fått finansiell støtte fra HimalPartner og andre aktører for å tilby sine tjenester til noen av dem som ble mest berørt av jordskjelv i 10 av de 14 fylkene i Nepal som var verst utsatt.

17.500 personer hjulpet

I følge rapporten publisert av CMC-Nepal har 17.505 personer i 60 kommuner i 10 fylker som ble berørt av jordskjelvene, mottatt psykososial støtte og veiledning av CMC-Nepal’s ansatte. 280 personer er henviset videre pga alvorlige traumer, depresjon og angstnevrosor. For å kunne arbeide direkte på kommunenivå der jordskjelvene hadde gjort størst ødeleggelse, ble det rekruttert sosialarbeidere som ble dyktiggjort på å gi god hjelp, forteller Dr. Kapil Dev Upadhyaya, leder for CMC-Nepal.

Styrelederen har ordet:

GJENREISNING OG HÅP

Jeg synes temaet for HimalPartners store innsamlingskampanje i høst har stor appell til oss som misjonsfolk, «Gjenreis Nepal». Det har dimensjoner som strekker seg ut over hverdagen i tid og rom. Ordet «gjenreis» gjenspeiler også innholdet i evangeliet.

Det er umulig å ikke la seg påvirke av alle de utfordrende nyhetene som kommer til oss gjennom media med urettferdighet og manglende håp som overskrift. Og Bjørn Eidsvåg går i sin forestilling direkte inn i kjernen av evangeliet og stiller spørsmål ved grunnelementene i vår tro om oppstandelsen og Jesus som frelser. Det kan se ut som om han knytter håpsdimensjonen opp mot hva vi mennesker kan gjøre og utrette. Det er utfordrende.

Da er det fundamentalt viktig å holde fram håpsdimensjonen Jesus kom med da han tok farvel med disiplene: «- dere skal få kraft, - dere skal være mine vitner... helt til jordens ende.» (Apg 1.8)

Vi er vitne til at dette skjer i verden rundt oss i dag. Guds rike bygges. Denne prosessen er ikke preget av håpløshet, men er faktisk et alternativ til det vi opplever i hverdagen.

Alternativet er gjenreisning på mange felt. Først gjelder det ditt og mitt forhold til Jesus. Vi utfordres til å gi Jesus mer plass i livet, og samtidig formidle dette både gjennom omsorg og ord til våre medmennesker. Dermed har vi rett til å se det som skjer med andre øyne - gjennom håpets dimensjon. Håpet tåler motstand, men gir utholdenhet ved at vi er med på et formidabelt gjenreisningsprosjekt som omfatter alt - under en evighets synsvinkel og med Jesus ved roret.

Gjenreis Nepal kan vi forstå som en del av denne Guds totale plan, - der HimalPartner har fått tildelt sitt område.

Vi vet ikke hva som ligger foran oss. For meg personlig er denne Gudsdimensjonen over hverdagen svært viktig. Jeg opplever at den blir viktigere for hver dag av livet som går. Det kan komme flere gjenreisningsprosjekter som HimalPartner må engasjere seg i. Da får vi oppmuntre hverandre til å fortsette prosessen.

PANORAMA

NY FORENING ØST I OSLO

Det er startet en ny misjonsforening i Oslo for HimalPartner. Vi er fra østkanten og har mye humor. Derfor ble navnet «Røkla fra øst». Initiativtakere er Heidi Westborg Steel, Marianne Riise Bergsaker og Eldrid Brekke. Selv om foreningen ikke er helt formalisert enda, regner vi med at en fast gjeng vil møtes til mindre samlinger. I tillegg vil vi invitere åpent til noen større arrangement.

Første åpne arrangement er i **Furuset kirke mandag 21. november**. Da kommer **Nikish Naupane** (bildet) fra Nepal og skal snakke om ICDP, - foreldreveiledningskurset som HimalPartner har vært med å starte i Nepal, sammen med ECEC. Nikish, som jobber i Higher Ground NGO tar dette året det første kurset for kursholder i Nepal.

Det vil bli servert middag, - nepali mat! Velkommen 21. 11. kl 18.00 til Furuset kirke.

Eldrid Brekke

Foto: Linda Dalehamn

FLERE NYE MENIGHETSAVtaler

HimalPartner har misjonsavtale med 58 menigheter i Den norske Kirke. Bildet viser undetegning av misjonsavtale i Valderøya menighet på Giske.

Misjon er en naturlig del av en menighets liv. I Den norske Kirke er det en stadig større andel av menighetene som har avtale med en av misjonsorganisasjonene. Når en avtale går ut, blir den evaluert og dette året er det gledelig mange som vil videreføre avtalen med oss. I tillegg har vi i det siste fått flere nye avtaler; Øre og Valderøya, begge i Møre, og Ålvik i Bjørgvin. Siste skudd på stammen er Hjørundfjord, også det i Møre.

Et aktivt lokalt engasjement har mye av æren for at det har vært en større vekst i menighetsavtaler i Møre Bispedømme enn i de fleste andre. En tilsvarende vekst i Hamar Bispedømme kan vi ikke forklare så lett, bortsett fra at vår profil tydeligvis har en appell til menighetene i Gudsbrandsdalen og Østerdalen. Det gleder vi oss over.

De siste årene har vi hatt tilsvarende avtale med to pinsemenigheter og en menighet i Misjonskirken.

SHO DUN

I september ble den tradisjonsrike Sho Dun-festivalen arrangert i tibetanske områder av Kina. Festivalen er kjent som «yoghurt-festivalen».

Wikipedia skriver at den markerer avslutningen på en måneds retreat og faste for de tibetanske munkene i forskjellige klostre. De har holdt seg innendørs for å unngå å trække på insekter og larver. De kunne være inkarnasjoner av mennesker som ble gjenfødt på et lavere stadium.

Tradisjonen går tilbake til det 16. århundre, da folket arrangerte en bankett for munkene, der yoghurt var en viktig ingrediens. Senere ble

sommer-operaer eller Lhamo og teateroppsetninger lagt til festlighetene. En kilde beskriver operaens siste dag: «Hele dagen hørtes lyden av klingende cymbaler, bjeller og trommer, resitativ sang, med mer melodiose refreng. Det var et fargerikt skue av maskedans, hoppende djevler og unge jenter med lange silkeermer som snurret rundt.»

Tidligere kom det dansere fra store områder, men nå er det en statlig

dansegruppe i Lhasa som står for forestillingen, skriver Wikipedia.

Norbulingka, et vakkert område som i stor grad er skjermet for vær og vind, fylles opp av folk på piknik. Der henges det opp store tangkaer (religiøse malerier på lerret). De kan være helt opp mot 500 kvadratmeter og blir båret dit i en prosesjon av munkene. Under festivalen er det vanlig å besøke slekt og venner og om natten lyser bålene rundt omkring.

Foto: Peter Grubby

Regnet hindrar byggestart

– Den største utfordringa i gjenreising av skular i Nepal er uframkommelege vegar, skriv Solveig Abelone Midtgarden. Ho er HimalPartner sin landkoordinator i Nepal.

TEKST: TERJE HOLMEDAHL, FOTO: SOLVEIG ABELONE MIDTGARDEN

Som me skreiv i førre Tibetneren er HimalPartner utfordra av United Mission to Nepal (UMN) til å vera med og byggje opp att fire skular i Dhading distrikt. Teikningar og planar er på plass, bygningsfolka er klare, materiale tilgjengeleg, og pengane har byrja komma. Takk til dykk som har gjeve og som skaffar pengar på ymse vis! No er ein langdryg monsun den store utfordringa.

Uframkommelege vegar

– Det var ein av dei fine dagane i slutten av september, skriv Solveig. Ho skulle til Dhading, til landsbyen Madhi og evaluere eit av prosjekta. Monsunen har vore langdryg i år. Det har vore gråe, tunge dagar og mykje nedbør. I avisene les me dagleg om jordskred og folk som omkjem, om evakuering frå landsbyar og stengte vegar.

Eg var førebudd på dårlege vegar, men

hadde ikkje fantasi til å vite kva som møtte oss. Det var greitt for meg å oppleve kva våre partnarar strir med til kvardags. Sjøføren var ein helt, brøyta seg fram, sette seg fast, klora seg inn att på vegen, fylte spora med stein, tre og lauvverk, spadde nye spora, hang ut av bilvindaug og ratta seg framover. Men det enda med at bilen sette seg fast, me tok beina fatt med lommelykta på hovudet og kom fram til gjestehuset etter halvanna time.

Folk får ikkje pengar til å byggje opp heimane sine.

– I Dhading trefte me folk som kom ned til byen frå landsbyane for å få pengar dei var lova frå styresmaktene til å byggje nye hus, skriv Solveig Abelone. Folk meiner dei må få bruke pengane til å betale ned gjeld dei har etter jordskjelvet. Ei dame hadde bygd eit enkelt hus og hadde eit lån på 100.000

rupees. No skulle ho få 50 000 frå styresmaktene. Dei ville ho bruke til å betale ned gjeld og til å kjøpe klede til ungane. Styresmaktene held på at pengane må brukast til å byggje nytt, ellers får dei ikkje utbetalt det resterande beløpet

Dette ser ut til å bli endå ein kald og vanskeleg vinter for mange, konkluderer Solveig Abelone Midtgarden.

Bli med på misjonseventyr i Himalaya!

ANNONSE

Pensjonert lærer og lokalpolitiker Leif Hovde, Ålesund:
"Jeg har vært med til Nepal to ganger og anbefaler turen på det varmeste. Det var helt spesielt å gå påskemarsj sammen med 30.000 kristne i Katmandu. Vi kom også tett på landsbylivet i Nepal. Reiselederne har god lokalkunnskap og gode kontakter."

Fantastisk natur, majestetiske fjell, sammen med en særegen byggestil, religion og kultur gjør Nepal til et interessant reisemål.

Landet ligger ikke i grus etter jordskjelvene. Det er et trygt land å besøke, et land som virkelig trenger turister og som gjør alt de kan for at besøkende skal trives. Som turist med Himalaya Reisklubb kommer du tett på folkelivet og opplever en gjestfrihet som du aldri vil glemme.

Himalaya Reisklubb inviterer deg med på tur.

Påske 2017, 7.- 18. april, inviterer Bjørn Ødegaard deg med på tur. Bjørn har bodd i landet, kan språket og inviterer deg med til å møte hans venner og bekjente og til å se arbeidet som HimalPartner gjør og har stått i.

Påmelding og mer info:
www.himalayareiseklubb.no
Jostein Holm, tlf. 93 04 76 97

I samarbeid med: HimalPartner

LIVSLYRIKK

Marita Bjørke Ådland er prest i Slemmestad, mor til tre og glad i å skriva. Ho er Tibetneren sin husdiktar

Gjenreis oss

Gjenreis våre kroppar
så vi kan ha blikket utover

Gjenreis våre hjarte
så det blir rom for meir kjærleik der

Gjenreis våre tankar
så vi gir plass til det som utfordrar oss

Gjenreis vårt mot
så vi står opp for vår neste

Gjenreis oss
så vi strekker ut våre hender
og hjelper andre til å reisa seg

Gjenreis oss alle
til eit liv i fridom, kjærleik og glede

Bruktbua Gi & Få i kjellaren i Suldal bedehus

Opningstider:
onsdagar frå kl. 11.00 til 15.00
og kl. 17.00 til 19.00
fredagar frå kl. 15.00 til 20.00

Kom innom til ein handel eller ein dros!
Vi har kaffi og nysteikte vaflar.

Alle inntekter går til HimalPartner sitt
prosjekt i Nepal:
Håpets hus – dagsenter for funksjonshemma barn.

Vi tek imot bruks- og
kunstgjenstandar,
møbler, leikar
og mykje anna.

Kontakt: Kari Ronold,
Salomonskleivo 6,
4237 Suldalsosen
Tlf. – 412 44 043
E-post: karikariellise@gmail.com

 Knif Trygghet

SIKRER VERDIER.
SKAPER VERDIER.

Kjøp brukt!

Normisjon har gjenbruksbutikker både på internett og flere steder i landet.

Finne oss på gallerinormisjon.no eller ta turen innom en av våre butikker: Oslo sentrum, Sørumsand, Gjøvik, Sandnes, Akسدal, Askøy, Iveland og Drammen.

Her kan du finne klær, møbler, kjøkkenting, kunst, bøker og barne- og sportsutstyr og mye, mye mer til en rimelig penge!

Ditt kjøp kan gjøre en forskjell for Normisjon!

www.gallerinormisjon.no

ALL VERDAs gåver og bruksting

Her kan du kjøpa denne fantastiske feiekosten frå Nepal og mykje mykje meir. Fair trade.

www.allverd.no

Tlf. 40092745 / 52794833 4244 Nesflaten

Vil skapa endring

«Det finst meir enn 30.000 læringscenter for born i førskulealder i Nepal, men nivået på desse er nok svært varierende,» seier Malati Rai Pandey.

TEKST: ELISHA SHRESTHA / RAGNHILD SKEIE
ILLUSTRASJONSFOTO: VERONIKA GUNDERSEN

Malati har nettopp gått ut av stillinga som leiar for Education Horizon Nepal (EHN), ein av HimalPartners samarbeidsorganisasjonar i Nepal. Ho har arbeidd med utdanning av førskulelærarar i Nepal og hevdar at det nepalske samfunnet ikkje skjønner kor viktig det er å leggje til rette for eit læringsmiljø som dekkjer alle sider av eit barn si utvikling.

Kvalitetsutdanning krev endring

Ifølge UNESCO (2005) har alle born krav på kvalitetsutdanning. Med mål om å betra både det fysiske og det teoretiske læringsmiljøet på dei offentlege læringscentera, starta Malati og ei gruppe godt kvalifiserte lærarar Education Horizon Nepal (EHN) i 2012.

EHN er ein nepalsk, kristen, sosial utviklingsorganisasjon med mål om at alle born i Nepal skal få utvikla seg innan gode, tilpassa rammer. EHN blei danna som Early Childhood Education Center (ECEC, utdanningscenteret for førskulelærarar) sin sosiale utviklingsdel, og er nært knytta til mor-organisasjonen.

EHN vil få til endringsprosessar der ikkje berre foreldre og lærarar, men også kyrkje og lokalsamfunn er involvert. Bevisstgjer- ing, utdanning, rådgjeving og lobbyering må til for at borna skal få det beste.

Born sine rettar

Dei fleste utdanningscentera i distrikts- Nepal har dårlege skulebygningar, mangel på undervisningsmateriell og lærarar med lite utdanning.

Visjonen til EHN er å endra situasjonen på desse centera. Med stønad frå HimalPartner starta EHN i 2013 eit femårig program i distriktet Dhading, 30 km vest for Kathmandu, – eit integrert utdanning- sprogram for førskuleborn. Dette omfat- tar mellom anna eit 18 dagers kurs der

lærarane får praktisk trening i å undervisa med lek som metode, tilpassa borna sin alder og utvikling.

Eit anna fokus har vore born sine rettar. Det har vore viktig å gi opplæring, ikkje berre til lærarar, men også til foreldre, foku- ssert på: utvikling hos born, born sine rettar, kjønn, helse, hygiene, ernæring, heim og samarbeid heim-skule.

Barnevenlege læringsmiljø

Ifølge Malati har prosjektet nådd over 130 utdanningscenter i Dhading. Kvart lærings- center får ein pakke med basis-materiell som skal hjelpa dei å skapa eit interaktivt og 'leikande' læringsmiljø for borna.

"Papegøye"-liknande undervisnings- metodar har djupe røter i nepalsk skule. EHN har som mål å endra på dette og tilby naudsynt opplæring for å skapa barneven- lege læringsmiljø.

"EHN vil skapa endring og vi har tru på at vårt personell kan leggja til rette for og bidra til den fornying som trengs i alle ut- danningssentera i landet vårt," seier Malati.

TIL ETTERTANKE Jesus-bolten

Jeg leste en gang et intervju med en amerikansk helikopterpilot som ble skutt ned to ganger under Vietnam-krigen. Begge gangene klarte han med stor dyktighet å lande helikopteret uten at noen ble skadd. «Uansett hvor du blir truffet er det alltid noe en god pilot kan gjøre for å få helikopteret trygt ned», forklarte han, «bortsett fra hvis Jesus-bolten ryker».

'Jesus-bolten' er den bolten som fester rotorbladene til helikopteret. Den har fått navnet sitt fordi det er denne bolten man må stole på, ingen overlever hvis den ryker. Og uten den blir et helikopter helt meningsløst.

«Hovedårsaken til at Jesus-bolten løser er menneskelig svikt», forklarte piloten videre. «Man glemmer å sjekke den. Alle er enige om at den er viktig, men så blir man opptatt av andre ting og mister fokus».

Alle arbeidsplasser, organisasjoner og trossamfunn har sin egen Jesus-bolt. Det er den varen, verdien eller visjonen som gir mening til det man holder på med. Steve Jobs og Apple-selskapet begynte veldig bra med en klar visjon om hva de ville. Men så forlot han selskapet og det mistet fokus. Apple var en periode på rask vei nedover, før Steve Jobs kom tilbake og fikk bolten på plass.

I dag sier sjefen for selskapet, Tim Cook:

Vi tror på det enkle, ikke det kompliserte. Vi tror på å si nei til tusenvis av

prosjekter så vi kan fokusere på de få som virkelig er viktige og meningsfulle for oss.

Slik må alle organisasjoner og fellesskap som vil være livskraftige tenke. I en skog av gode intensjoner og prosjekter må man velge hva som samsvarer med sitt eget sentrum.

I den første kristne menighet var utfordringen den samme. Den vokste og det skjedde mye. Men det første fokuset var i ferd med å vannes ut. Det var uro og usikkerhet, avsporinger og fraksjons- virksomhet. Paulus måtte vende blikket deres tilbake til Jesus- bolten. «Hvis Kristus ikke er stått opp, er vårt budskap intet... og den som er i Kristus er en ny skapning» sier han til menigheten i Korint, for å minne dem om hva det egentlig dreier seg om. Vi trenger å høre det også i dag.

Denne troen har holdt kirken sammen i 2000 år. Jeg slutter aldri å undre og glede meg over alle de forskjellige kulturer og uttrykk som dette fellesska- pet rommer. Når Jesus-bolten er på plass, tåler den et stort mangfold. *For her er ikke jøde eller greker, slave eller fri, mann eller kvinne. Dere er alle én, i Kristus Jesus* (gal. 3.28)

Haakon Kessel

Haakon Kessel er sokneprest i Ræge menighet, Sola og HimalPartners representant i SMM-rådet i Stavanger

PÅ BLOKKA

NIKISH TIL GLOBAL UKE 2016

Norges Kristne Råd har invitert Nikish Thapa, til å være hovedtaler på møter rundt i landet på «Global Uke» 13.- 20. november.

Det er fortsatt mulig å få henne til Vlobal Uke-arrangement lokalt. Gå inn på www.globaluke.no.

Hun vil også delta på noen møter i HimalPartner-regi, som i Furuset kirke mandag 21. november kl. 18.00. Da vil hun snakke om ICDP, - foreldreveiled- ningskurset som HimalPartner har vært med å starte i Nepal. Det vil bli servert middag, - nepali mat!

Frivillig medarbeider HimalPartner søker frivillig medar- beider med interesse for næringsliv- utvikling og jobbskaping

HimalPartner har opprettet «Himal- Partner Holding» og stiftelsen «Hjelp til selvhjelp Nepal» som et supplement til våre prosjektrelaterte virksomheter. Nå søker vi dyktige folk som er villig til å gjøre en ulønnet innsats for å bistå oss i å skrive prosjektdokumenter, søknader, m.m.

Fagområde: entreprenørskap, næring, teknisk utvikling.

Ryddighet, analytiske og organisator- iske evner er ønskede egenskaper, samt god skriftlig fremstillingsevne på norsk og engelsk.

For nærmere informasjon om en- gasjementet, kontakt generalsekretær Heidi Westborg Steel, tlf. 93 20 84 65.

Kalendere 2017

Vi vil skaffe UMN sin kalender fra Nepal for 2017 som vi pleier. Vi er litt usikre på prisen, men ta kontakt. Vi vil ikke ha Tibet-kalender for salg dette året, dessverre.

ETTERSENDES IKKE VED VARIG ADRESSEENDRING, MEN SENDES TILBAKE TIL SENDEREN MED OPPLYSNING OM DEN NYE ADRESSEN

Illustrasjonsfoto: Mariann Aspenes Tepu

Fortsatt har mange barn i Nepal sin skoledag i midlertidige skur. Gjennom kampanjen "Gjenreis Nepal!" kan du være med og gi dem en ny skole før vinteren setter inn.

GJENREIS NEPAL – BLI FAST GIVER!

I det Tibetaneren går i trykken har vi fått inn ca 250.000 på innsamlingskampanjen til gjenreisningen i Nepal.

All aktivitet i Nepal vil være preget av behovet for gjenreisning i lang tid framover. Kanskje du skulle være med å sikre dette arbeidet med å bli fast giver? Det siste året har antall faste givere vært stabilt på noe over 400. Vi skulle så gjerne ha økt det tallet. Fast givertjeneste gir både oss og deg en forutsigbarhet.

Bruk baksiden på giroen stiftet inn i bladet.

Husk at skattefradraget for gaver til HimalPartner og andre humanitære organisasjoner er hevet til kr. 25.000 for 2016!

Gjenreis Nepal!

Nå starter endelig gjenoppbyggingen etter jordskjelvet som rammet Nepal i fjor. Mange har fortsatt ikke hus, hjem og skoler.

De trenger vår støtte. Din gave gjør en forskjell! Sammen bygger vi skoler i Dhading-distriktet.

HimalPartner

Gavekonto: 3000 15 47107 – merk: «Gjenreis Nepal!»
VIPPS: himalpartner #15521
SMS: NEPAL250 til 2160 (kr. 250)

